PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Poliitikolla pitäisi olla paksu nahka ja herkät korvat. Vuosien mittaan monella voi käydä toisinpäin.”. **PRESIDENTTI TARJA HALONEN**

23.12.13

Aurinko nousee

Helsingissä kello 9.25
ja laskee kello 15.14
Oulussa kello 10.30
ja laskee kello 14.05

Päivän sana

23.12. Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, ja hänelle annetaan nimeksi Immanuel -se merkitsee: Jumala on meidän kanssamme. Matt. 1:23
24.12. Heidän siellä ollessaan tuli Marian synnyttämisen aika, ja hän synnytti pojan, esikoisensa. Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa majapaikassa. Luuk. 2:6–7
25.12. Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. Kaikki syntyi Sanan voimalla. Joh. 1:1–3
26.12. Kun he kivittivät Stefanosta, tämä rukoili Herraa ja sanoi: ”Herra Jeesus, ota vastaan minun henkeni.” Ap. t. 7:59

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Senni
Huomenna tiistaina: Aatami, Eeva, Eevi, Eveliina
Ylihuomenna keskiviikkona: Joulupäivä
Torstaina: Tapaninpäivä, Tapani, Teppo, Tahvo

Mietelause

Jouluksi leivottiin kolme suurta leipää: joululeipä, juustoleipä ja toukoleipä. Leivät olivat joulun pyhät pöydällä päälletysten. Joululeipä syötiin loppiaisena, juustoleipä ensimmäisen lehmän poikimisen jälkeen ja toukoleipä toukoa tehdessä keväällä. Ne säilytettiin jyvähinkalossa.
Vanhaa ajantietoa Korpilahdelta

MERKKIPÄIVIÄ

85-VUOTIAS

Maanviljelijä, eläk. **Toivo Pöllänen** 23.12. Savonlinna. Lähipiirissä.

70-VUOTIAS
Agrologi **Aulis Kemppainen** 25.12. Joensuu. Perhepiirissä.

60-VUOTIAS

Kasvinviljelyasiantuntija **Ilpo Hartikainen** 24.12. Paimio. Matkoilla perhepiirissä.

50-VUOTIAITA

Merkonomi **Tarja Ahonen** 25.12. Helsinki.

Mela-asiamies, agrologi **Pirkko Halttunen** 25.12. Siilinjärvi. Juhlinut lähipiirissä.

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

Joulu hiljentää kaupat aattona

Joulu hiljentää kaupat jouluaattona puolenpäivän aikaan. Kaupat saavat aattotiistaina olla auki kello 7–12.

Joulupäivänä kaupat ovat kiinni. Tapaninpäivänä pienet kaupat saavat olla auki neljä tuntia aamukahdeksan ja iltakuuden välillä.

Aukiolorajoitukset eivät koske kioskeja ja huoltoasemia.

Alkot ovat auki aatonaattona 23.12. kello 9–20 ja jouluna kiinni. Pankit ovat aatonaattona auki normaaliaikataulujen mukaan ja joulunpyhinä kiinni. Myös postit ovat jouluna kiinni.

Junat noudattavat aatonaattona perjantaiaikatauluja. Jouluaattona ja -päivänä ne kulkevat harvennetuilla aikatauluilla.

Kaukoliikenteen bussit ajavat aattona alkuiltapäivään saakka lauantaiaikatauluilla. Sen jälkeen ajetaan poikkeusvuoroja.

Joulu hiljentää Suomen.

Myös joulupäivänä ajossa on vain poikkeusvuoroja. Tapaninpäivänä ajetaan sunnuntaiaikatauluilla. **STT**

LUKENUT MIES

Simpauttajan poika

Joulun ajan hyviin tapoihin kuuluu lukea vuoden mittaan palkittuja kirjoja. Nilsiläisen **Antti Heikkisen** Pihkatappi ilmestyi kesällä. Marraskuussa se palkittiin komeasti vuoden parhaana esikoisromaanina.

Heikki Turusen Simpauttaja tulee tietysti heti mieleen. Pääjuonihan on sama. Maalaispoika riitautuu vanhoillisen isänsä kanssa, syöksyy sadatellen maailmalle ja tekee loppukirjan ajan jollain tavoin paluuta. Itäsuomalaisten kansanihmisten jutut lentävät Heikkisen ukoilta herkullisemmin.

Kertojat ja heidän kertomistapansa ovat silti aivan erilaisia. Turusella pohjoiskarjalainen maalaismaisema runoilee ylenpalttisesti. Heikki vyöryttää lukijan eteen päähenkilön sukulaisten ja naapurien kohtaloita näennäisessä epäjärjestyksessä sellaisella vauhdilla, että kärsimätön lukija hiiltyy. Tarinassa ne kaikki ovat tarpeen.

Lukunautinnon jälkeen pikkumainen rupeaa pohtimaan. Turunen käynnistää suomalaisen maaseudun murroksen 1960-luvulta, Heikkinen 1990-luvulta. Ilmenemismuoto on sama, kulmakunnan peltojen keräytyminen pikkuhiljaa yhden isännän työstettäväksi.

Ristiriita on näennäinen. Simpauttajan Ryynäsen Imppa tarkastelee maailmaa asutustilallisen poikalauman viimeisenä. Pihkatapin Taskisen Jussi, Johannes Virolaisen mukaan nimensä saanut, lähtee vanhalta sukutilalta.

Molemmat kirjat päättyvät somasti Kekkoseen. Vanha presidentti lähetti aikoinaan nuorelle Turuselle myllykirjeen, jossa tosissaan kehotti tätä jatkamaan. Turunen on totellut kiitettävästi. Taskisen Jussille Kekkosen haamu pakisee unessa uusiokäyttöön sisustetussa sukutilan navetassa melassityynyrin päällä.

Lopuksi Kekkonen molskahtaa suohautaan. Myös tämän aihepiirin romaanit taitavat olla lähellä loppuaan, mutta Pihkatappi kannattaa lukea toisenkin kerran.

PEKKA ALAROTU
Antti Heikkinen: Pihkatappi. 276 sivua. Siltala.

70-VUOTIAS

Joulukuusenkoristajasta tulikin presidentti

Presidentti Tarja Halonen on aina tunnettu suorasukaisesta tyylistään. Tulkitsijasta riippuen arviot ovat vaihdelleet Muumimammasta pirttihirmuun. Muistelmia ei ole vielä lähivuosina luvassa.

MARKKU ULANDER/LEHTIKUVA

Maailmassa on edelleen useita asioita, joita haluaisin tehdä. Siksi minulla on yhä kiire, Tarja Halonen sanoo.

KUKA?

Tarja Kaarina Halonen

Syntynyt 24.12.1943
Naimisissa Pentti Arajärven kanssa, yksi täysi-ikäinen tytär.
Koulutus oikeustieteen kandidaatti.
Poliittisen uran keskeisimpiä tehtäviä: Tasavallan presidentti 2000–2012, ulkoministeri 1995–2000, oikeusministeri 1990–1991, Pohjoismainen yhteistyöministeri 1989–1991, ministeri sosiaali- ja terveysministeriössä 1987–1990, kansanedustaja 1979–2000. SDP:n jäsen 1971–2000.
Lukuisia kansainvälisiä luottamustehtäviä, monen kotimaisen ja ulkomaisen yliopiston kunniatohtori.
Harrastukset piirtäminen, maalaaminen, teatteri, liikunta.
Juhlii syntymäpäiväänsä lähipiirissä.

Lähellä oli, ettei tätä juttua presidentti **Tarja Halosesta** olisi koskaan kirjoitettu. Lapsena hän nimittäin päätti alkaa isona joulukuusenkoristajaksi.

”Äitini sanoi siihen, että se on kyllä kovin kausiluonteista työtä.”

Tuumaustauon pitänyt Halonen keksi pian uuden uravaihtoehdon.

”Päätin ostaa ylioppilaslakin ja alkaa raitiovaunurahastajaksi, koska silloin saisi matkustaa ilmaiseksi.”

Tiistaina 70 vuotta täyttävä Halonen on nykyisin tyytyväinen, ettei sekään toteutunut.

”Ei heillä ole enää töitä.”

Syksyllä 1978 Halosen elämä oli vähällä päättyä. Hän oli raskaana ja lähdössä maanpuolustuskurssin kertausharjoituksiin Kuopioon.

Lääkäri kuitenkin kielsi Haloselta lentämisen, koska raskaus oli jo pitkällä. Armeijan kone putosi järveen ja kaikki koneessa olleet kuolivat.

”Naama ruvella lasikattojen jälkeen”
Vuonna 1979 kansanedustajaksi noussut Halonen aloitti saman tien poliittisen voitonmarssinsa.

Vuosina 1979–2012 hän kertoo voittaneensa kaikki valtiolliset vaalit, joihin osallistui. Naispoliitikon taitoja epäiltiin ja vähäteltiin, mutta se ei häntä hidastanut. Loppu onkin historiaa: ensimmäinen naispresidentti, ensimmäinen naisulkoministeri...

”...ensimmäinen työmarkkinajuristi, ensimmäinen poliittinen oikeusministeri”, hän jatkaa.

Miltä monen lasikaton rikkominen on tuntunut?

”Naama on ruvella”, hän naurahtaa mutta vakavoituu saman tien.

”Suomelle se on ollut positiivinen merkki. Meillä naiset ovat menestyneet, sekä minä että muut. En ole koskaan suunnitellut elämääni. Jälkeenpäin olen ihmetellyt, että hyvinhän se on mennyt.”

Halonen on aina tunnettu suorasukaisesta tyylistään. Tulkitsijasta riippuen arviot ovat vaihdelleet Muumimammasta pirttihirmuun.

”Etuni ja haittani on ollut se, että olen aidosti sitä, mitä olen. En ole pyrkinyt pitämään erillään siviili- ja poliitikkoroolia.”

Halonen myöntää, että julkinen loanheitto on tuntunut paikoin sydänjuuria myöten, mutta hän ei valita.

”Sellaiseksi se on tarkoitettu. Siihen tottuu, mutta vaarana on, että kovettuu. Poliitikolla pitäisi olla paksu nahka ja herkät korvat. Vuosien mittaan monella voi käydä toisinpäin.”

Muistelmat saavat odottaa
Presidentin tehtäviä Halosella ei ole ikävä. ”Vapaan taiteilijan” roolissa hän voi paremmin valita asioita, joihin osallistuu. Kysyntää riittää ympäri maailmaa.

”Jos pysyn järjissäni, minua ei nähdä vaaleissa. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettenkö tekisi täysipäiväisesti töitä.”

Muistelmia Halonen ei aio ainakaan lähivuosina kirjoittaa, vaikka herkullisia tarinoita riittäisi paljon.

”Kansainvälisessä politiikassa on parhaat jutut, mutta ei niitä voi kertoa ainakaan vielä. Jos kerrot kaiken, mitä toiset sanovat, ei sinulle kerro kukaan kohta mitään.”

”Mutta jos saan elää 85-vuotiaaksi, voin hyvin vapaasti kertoa näitä juttuja.”

STT–ANTTI TIRI

Lassus-Paavolaisen jouluinnostus syntyi jo koulussa

Jouluikkunassa pohjalaistalot ja baijerilainen kirkko sulassa sovussa

JAANA KANKAANPÄÄ

Tonttukokoelma on kasvanut vuosien varrella.

Helsinkiläinen **Eva S. Lassus-Paavolainen** kokoaa kotinsa ikkunalle joka vuosi saksalaisia ja suomalaisia jouluperinteitä ilmentävän joulukylän. Jouluinnostus häneen syttyi jo lapsena ruotsinkielisellä Pohjanmaalla.

Kotona Oravaisissa niin kotitalo kuin muutkin Karvatin kylän talot varustettiin jouluun hyvissä ajoin.

Ensin siivottiin perusteellisesti, sitten ripustettiin seinälle paperinen joulutaulu. Myös paperinen kaitaliina voitiin asettaa pellavaliinojen päälle.

Äiti kasvatti sipuleista amarylliksia ja hyasintteja. Ikkunoilla kukkivat joulukaktukset.

”Varsinkin vaaleanpunaiset hyasintit olivat minun mieleeni ja niitä hankin edelleen kotiini tuohiruukkuihin”, Lassus-Paavolainen kertoo.

”Joulu alkoi, kun ikkunaan sytytettiin tähti pari päivää ennen joulua.”

Sen jälkeen tupaan tuotiin kesällä pestyt joulumatot, joissa leveiden tummansinisten raitojen keskellä oli kapeat punaiset raidat. Kuusi haettiin ja koristeltiin vasta jouluaattona.

”Pihalle tuotiin lyhteitä lintuja varten ja pihapolun molemmin puolin asetettiin prasuja, jotta tontut löytäisivät taloon.”

Tuomaanpäivänä kyläläiset kiertelivät taloissa ihastelemassa toistensa joulukoristeluja, joita pidettiin esillä Nuutinpäivään saakka.

”Minun mielestäni äidin joulukoristelut olivat kauneimpia.”

> Tuomaanpäivänä kyläläiset kiertelivät taloissa ihastelemassa toistensa joulukoristeluja.

Opettaja innosti
Kylän koulussa jouluvalmistelut aloitettiin jo syyslukukauden alussa. Opettaja **Mats-Leander West** oli varsinainen jouluihminen ja sytytti innostuksen kylän lapsiin.

”Jouluohjelmia kuvaelmineen, piirileikkeineen ja tansseineen harjoiteltiin koko syyslukukausi. Opettaja jopa sanoitti ja sävelsi joululauluja.”

Joulujuhlaa varten koko koulu koristeltiin juhla-asuun.

”Katossa roikkuivat kreppipaperikoristeet ja iso kuusi oli koristeltu mahdollisimman tiheästi”, Lassus-Paavolainen kertoo.

Koulun joulujuhla alkoi jo iltapäivällä. Sinne tulivat kaikki kyläläiset.

”Kun ohjelma oli ohi, me saimme jäädä koululle ja tanssia iltamyöhään. Ainoana valona oli kattoon asetettu valtava oranssi paperitähti.”

”Kun lähdimme koululta, opettaja antoi jokaiselle itse tekemänsä joululahjan.”

Joululapaset kirkkoon
Aaton kohokohta oli joulupukin ja tonttujen saapuminen.

”Heitä oli useita. Lahjojen jaon jälkeen tontut tanssivat lasten kanssa. Kaikki oli niin aidon tuntuista, että vanhempi veljeni uskoi pukkiin ja tonttuihin siihen asti, kun joku kaveri kysyi häntä itseään joulutontuksi”, Lassus-Paavolainen muistelee.

”Saimme yleensä paljon joululahjoja, sillä äidin lisäksi Koivulahdessa asunut tätini oli käsistään hyvin taitava.”

”Aattoakin tärkeämpi oli jouluaamu, jolloin lähdimme kirkkoon, ja saimme panna käteen pukin tuomat lapaset.”

Tapaninpäivänä Eva matkusti vanhempien ja sisarusten kanssa linja-autolla Koivulahteen Kunin kylään.

”Se oli hauskaa, koska siellä oli vastassa toinen joulu, hieman erilainen, mutta yhtä mieliinpainuva.”

Perinteitä Saksasta
Joulun merkitys säilyi Lassus-Paavolaisen elämässä aikuisenakin. Koti täyttyi jouluaikaan joulukoristeista, joista vanhimmat olivat lapsuuden kodista ja kouluajoilta.

Uutta puhtia jouluharrastus sai Düsseldorfissa vuosituhannen vaihteessa vietetyn vuoden aikana.

”Kotirouvana minulla oli aikaa kierrellä joulutoreilla. Sieltä löysin mallin jouluikkunalleni. Ostin muutamia keramiikkataloja, jotka asetin ikkunalleni puuvillavanusta tehdyn lumen päälle.”

Myöhemmin ikkuna on täydentynyt baijerilaisella kirkolla ja pohjalaistaloilla. Siitä on kasvanut oikea joulukylä tonttuineen ja taustalla olevine tähtineen.

Lassus-Paavolaisen jouluikkuna on pienoinen nähtävyys, jota naapurit ja ystävät tulevat tuomaanpäivänä katsomaan.

”Perheessämme on myös toinen joulutraditio. Koska kerään taidetta, ystävät haluavat nähdä vuoden aikana hankkimani taulut. Yksi kerrallaan ne tuodaan esille. Kaikki ovat yllättyneitä. Ei edes mieheni ole saanut nähdä maalauksia aiemmin.”

Jouluruokien laittajaksi Lassus-Paavolainen ei tunnustaudu, mutta yksi leivontaperinne hänellä on.

”Äidin reseptillä tehdyn maustekaun teen itse. Se kuuluu jouluuni ehdottomasti kuten valmiina hankittu saksalainen jouluhalkokin.”

MARJATTA HIETANIEMI

Äidiltä saatu tonttu.

Tyttären askartelema kuusenkoriste.

Eva S. Lassus-Paavolaisen jouluun kuuluu kuusi,jossa on muistoja tuomassa koristeita eri ajoilta.